

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

Дар бораи мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон с. 2009, № 7-8, мод. 503; с. 2012, №4, мод. 277, №8, мод. 833; с. 2015, №11, мод. 964; с. 2017, №5, қ. 1, мод. 288)

(Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827, аз 01.08.2012 № 899, аз 23.11.2015 № 1243, аз 30.05.2017 № 1431, аз 4.04.2019 № 1598)

Қонуни мазкур муносибатҳои ҷамъиятиро оид ба ташкил, ваколат ва фаъолияти мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот танзим намуда, асосҳои ҳуқуқӣ, иқтисодӣ ва молиявӣ онро муайян менамояд.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Мафҳумҳои асосие, ки дар Қонуни мазкур истифода мешаванд:

- шаҳрак ва деҳот - воҳиди маъмурию ҳудудӣ мебошад, ки дар ҳудуди он худидоракунӣ бевосита ва ё ба воситаи мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот амалӣ мешавад (Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431);

- худидоракунии шаҳрак ва деҳот - фаъолияти аҳолии шаҳрак ва деҳот мебошад, ки бевосита ё ба воситаи мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот таҳти масъулияти худ барои ҳал намудани масъалаҳои иҷтимоӣ, иқтисодӣ ва фарҳангии аҳамияти маҳаллидошта, бо назардошти манфиатҳои умумиҷамъиятӣ, анъанаҳои миллӣ ва хусусиятҳои маҳаллӣ, амалӣ мегардад;

- мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот - Ҷамоат (Ҷамоати шаҳрак ва Ҷамоати деҳот) мебошад, ки аз ҷониби интиҳобкунандагони шаҳрак ва деҳот интиҳоб шуда, масъалаҳои дорои аҳамияти маҳаллиро дар доираи ваколатҳои худ ҳал мекунад (Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827, аз 30.05.2017 № 1431);

- маҷлиси Ҷамоат - шакли асосии фаъолияти Ҷамоат буда, дар он масъалаҳои ваколоти Ҷамоат баррасӣ мешаванд (Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431);

- Шӯрои Ҷамоат - мақомоти коллегиялии Ҷамоат буда, ваколатҳои пешбининамудаи Қонуни мазкурро амалӣ менамояд;

- раиси Ҷамоат - роҳбари мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот буда, аз тарафи вакилони Ҷамоат интиҳоб мешавад;

- вакили Ҷамоат - шаҳрванде, ки бо тартиби муқарраркардаи Қонуни мазкур ба Ҷамоат интиҳоб шудааст;

- масъалаҳои дорои аҳамияти маҳаллӣ - масъалаҳои ҳамаҷунун аҳолии шаҳрак ва деҳот, ки барои ҳалли онҳо Ҷамоат масъулияти пурра дошта, онҳоро дар доираи стандартҳои давлатӣ, мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва бо истифодаи маблағҳои худӣ мустақилона амалӣ менамояд;

- ваколоти вогузоршаванда - ваколоти мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ, ки мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва ё дар асоси шартномаи тарафҳо ба ихтиёри Ҷамоат, инчунин ваколоти Ҷамоат, ки дар асоси шартнома ба мақомоти худфаъолияти ҷамъияти вогузошта мешавад;

- ваколоти истисноӣ - ваколоте, ки мутобиқи Қонуни мазкур ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ба мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот тааллуқ дорад ва барои иҷрои он танҳо ин мақомот масъул мебошад.

Моддаи 2. Қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот

Қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад (Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431).

Моддаи 3. Мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот

1. Мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот Ҷамоат аст.

2. Ҷамоат шахси ҳуқуқӣ буда, дорои мӯҳри мудаваар мебошад, ки дар он Нишони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва номи пурраи Ҷамоат тасвир меёбад.

3. Танзими ҳуқуқии фаъолияти Ҷамоат мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дар бораи мақомоти давлатӣ сурат мегирад.

Моддаи 4. Иштироки шаҳрвандон дар худидоракунии шаҳрак ва деҳот

1. Шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки синнашон ба 18 расидааст ва дар ҳудуди шаҳрак ва деҳот истиқомат мекунанд, ҳуқуқ доранд дар ташкил ва фаъолияти мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот иштирок намоянд.

2. Ҳама гуна маҳдудкунии ҳуқуқи шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, қатъи назар аз миллат, наҷод, чинс, забон, эътиқоди динӣ, мавқеи сиёсӣ, вазъи иҷтимоӣ, таҳсилот ва молу мулк дар ташкил ва фаъолияти мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, ба ғайр аз ҳолатҳои, ки дар Қонуни мазкур нишон дода шудаанд, манъ аст.

Моддаи 5. Принсипҳои фаъолияти мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот

Фаъолияти мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот ба принсипҳои зерин асос меёбад:

- қонуният ва адолати иҷтимоӣ;
- ҳифзи ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд;
- демократия, ошкорбаёнӣ ва ба эътибор гирифтани афкори омма;
- мустақилият, худидоракунӣ ва масъулият дар ҳалли масъалаҳои аҳамияти маҳаллидошта;
- ҳисоботдиҳанда будан дар назди аҳоли;
- иштироки шаҳрвандон дар худидоракунии маҳаллӣ;
- мутобиқати манфиатҳои маҳаллӣ ва умумидавлатӣ;
- коллегиялӣ будани фаъолияти Ҷамоат.

Моддаи 6. Дастгирии давлатии мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот

1. Мақомоти ҳокимияти давлатӣ дар ташкил, инкишоф ва фаъолияти самараноки мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот шароити зарурии ҳуқуқӣ, ташкилӣ, моддӣ, молиявӣ муҳайё намуда, барои амалишавии ҳуқуқи шаҳрвандон ба худидоракунии маҳаллӣ мусоидат мекунанд (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*).

2. Мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ метавонанд метавонад татбиқи ваколатҳои алоҳидаи ҳудро ба мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот дар асоси шартнома ва бо маблағгузори ин ваколатҳо вогузоранд (*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827*).

Моддаи 7. Муносибати мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот бо мақомоти худфаъолияти ҷамъиятӣ

Мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот бо мақомоти худфаъолияти ҷамъиятӣ ҳамкорӣ менамояд, барои амалӣ намудани вазифаҳои онҳо мусоидат намуда, онҳоро ба қайди баҳисобгирӣ мегирад ва метавонад татбиқи ваколатҳои алоҳидаи ҳудро дар асоси шартнома ва бо маблағгузори ин ваколатҳо ба онҳо вогузорад.

БОБИ 2. ТАШКИЛ, ВАКОЛАТҲО ВА ФАЪОЛИЯТИ МАҚОМОТИ ХУДИДОРАКУНИИ ШАҲРАК ВА ДЕҲОТ

(*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827*)

Моддаи 8. Тартиби ташкили Ҷамоат

1. Ҷамоат аз вакилон иборат буда, онҳо дар асоси принсипҳои умумӣ, баробар, мустақим ва бо овоздиҳии пинҳонӣ ба муҳлати 5 сол интихоб мешаванд.

2. Шумораи вакилони Ҷамоат дар маҷлиси Ҷамоат муайян карда мешавад, ки онҳо аз 15 нафар кам ва аз 40 нафар зиёд буда наметавонанд. Ҳар як деҳа, новобаста аз шумораи интихобкунандагонаш, дар Ҷамоат бояд ҳадди ақал як нафар вакил дошта бошад (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*).

3. Ҷамоат дар сурати интихоб шудани на камтар аз се ду ҳиссаи шумораи умумии вакилон салоҳиятноқ мебошад.

4. Фаъолияти Ҷамоат дар рӯзи оғози маҷлиси якуми Ҷамоати нав интихобшуда қатъ мегардад.

5. Ҳангоми барҳамдиҳии воҳиди маъмурию ҳудудӣ аҷмоат пароканда мешавад ва ваколати вакилони Ҷамоат қатъ мегардад (*Қонуни ҚТ аз 30.05.2017 № 1431*).

6. Ҳангоми азнавташкилдиҳии (ҳамроҳшавии, муттаҳидшавии, табдилдиҳии, тақсимшавии ва ҷудошавии) воҳидҳои маъмурию ҳудудӣ вакили Ҷамоат вакили Ҷамоати азнавташкилшудае мебошад, ки ба ҳайати он ақсарияти интихобкунандагони вакил дохил мешаванд ва то оғози фаъолияти Ҷамоати нав интихобшуда ваколати худро нигоҳ медорад (*Қонуни ҚТ аз 30.05.2017 № 1431*).

7. Ҳангоми ташкили шаҳрак ё деҳоти нав масъалаи муайян намудани шумораи вакилони Ҷамоат, ташкили ҳавзаҳои интихобот, таъйини интихобот ва таъсиси комиссияи интихоботи Ҷамоат мутобиқи талаботи Қонуни мазкур аз ҷониби Маҷлиси вакилони халқи шаҳр ё ноҳияи дахлдор ҳал карда мешавад (*Қонуни ҚТ аз 16.04.2012 № 827, аз 30.05.2017 № 1431*).

Моддаи 9. Шакли фаъолияти мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот

1. Шакли асосии фаъолияти мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот маҷлиси Ҷамоат мебошад, ки соле на камтар аз чор маротиба даъват карда мешавад. Маҷлиси якуми Ҷамоати навинтихобшударо комиссияи интихоботи Ҷамоат дар муддати на дертар аз ду ҳафтаи баъди интихоби вакилони Ҷамоат даъват менамояд.

2. Маҷлиси Ҷамоат дар сурати иштироки аз се ду ҳиссаи шумораи умумии вакилони Ҷамоат салоҳиятноқ мебошад.

3. Маҷлиси якуми Ҷамоатро раиси комиссияи интихоботи Ҷамоат мекушояд ва то интихоб шудани раиси Ҷамоат ба он раисӣ намуда, дар овоздиҳии вакилони Ҷамоат иштирок намекунад.

4. Ҷараёни маҷлиси Ҷамоат дар шакли протокол ба расмият дароварда шуда, ба он раисикунанда имзо мегузорад.

5. Маҷлиси Ҷамоат ошкоро гузаронида шуда, дар он намоёндагони ташкилотҳо, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, ҳизбҳои сиёсӣ, воситаҳои ахбори омма ва шаҳрвандоне, ки дар ҳудуди шаҳрак ва деҳоти дахлдор зиндагӣ мекунанд, бо мувофиқаи раиси Ҷамоат метавонанд иштирок намоянд.

6. Тартиби фаъолияти Ҷамоат ва мақомоти дигари онро дастури Ҷамоат, ки аз тарафи Ҷамоат қабул мегардад, муайян мекунанд.

7. Хориҷ карда шуд (*Қонуни ҚТ аз 23.11.2015 № 1243*).

8. Хориҷ карда шуд (*Қонуни ҚТ аз 23.11.2015 № 1243*).

Моддаи 9(1). Санадҳои Ҷамоат

(*Қонуни ҚТ аз 23.11.2015 № 1243*)

1. Ҷамоат дар доираи ваколати худ қарор қабул мекунанд.

2. Қарорҳои Ҷамоат, ки дорои хусусияти умумихатмӣ мебошанд, бо тартиби муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Вазорати адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои санҷиш ва бақайдгирии давлатӣ фиристода мешаванд.

3. Тартиби интишори расмӣ ва мавриди амал қарор додани санадҳои Ҷамоатро Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муқаррар менамояд.

4. Қарорҳои Ҷамоат дар ҳудуди шаҳрак ва деҳот амал намуда, иҷрои онҳо барори шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ хатмӣ мебошад (*Қонуни ҚТ аз 23.11.2015 № 1243*).

Моддаи 10. Ваколатҳои Ҷамоат дар соҳаи ташкили фаъолияти он

(*Қонуни ҚТ аз 16.04.2012 № 827*)

Ҷамоат дар соҳаи ташкили фаъолияти худ ваколатҳои зерин дорад (*Қонуни ҚТ аз 30.05.2017 № 1431*):

- интихоб ва озод намудани раиси Ҷамоат, муовини ӯ (муовинони ӯ) ва котиби Ҷамоат;
- таъсиси комиссияҳои Ҷамоат;
- қабули дастури Ҷамоат;

- қабули бучети шаҳрак ва деҳот, хангоми зарурат ворид намудани тағйиру иловаҳо ба он, назорати иҷро ва тасдиқи ҳисоботи иҷрои бучет;
- таъйин ва гузаронидани овоздиҳии аҳолии шаҳрак ва деҳот оид ба масъалаҳои аҳамияти маҳаллидошта (*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827*);
- ирсали пешниҳод оид ба тағйири воҳидҳои маъмурию ҳудудӣ, номгузорӣ, иваз кардани номи деҳаю кӯчаҳо, майдону дигар объектҳо бо тартиби муайяннамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*);
- ҳамкорӣ бо мақомоти худидоракунии дигар шаҳраку деҳот ва таъсиси ассотсиатсияҳо бо онҳо;
- шунидани ҳисоботи раиси Ҷамоат;
- шунидани гузориши роҳбарони ташкилотҳо, мақомоти худфаъолияти ҷамъиятӣ ва дигар шахсонӣ ҳуқуқии дар ҳудуди шаҳрак ва деҳот воқеъбуда оид ба масъалаҳои ваколатҳои Ҷамоат (*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827, аз 30.05.2017 № 1431*);
- тасдиқ ё бекор кардани қарорҳои Шӯрои Ҷамоат ва қарорҳои раиси Ҷамоат (*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827*);
- ҳалли дигар масъалаҳои, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ пешбинӣ кардаанд.

Моддаи 11. Ваколатҳои Ҷамоат дар соҳаи иқтисод ва молия

(Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827)

Ҷамоат дар соҳаи иқтисод ва молия ваколатҳои зерин дорад:

- таҳия ва тасдиқи барномаҳои рушди иқтисодию иҷтимоии шаҳрак ва деҳот;
- тартиб додан ва пешбурди китобҳои хоҷагидорӣ (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*);
- тасдиқи сохтор, сметаи хароҷот ва қадвали воҳидҳои кори Ҷамоат бо пешниҳоди Шӯрои Ҷамоат ва дар доираи меъёри муқаррарнамудаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ намудани он;
- назорати истифода ва ҳифзи заминҳои наздиҳавлигӣ ва заминҳои хоҷагиҳои иловагии ёрирасони шахсӣ;
- мутобиқи қонунгузорӣ таъсис додани корхонаҳои коммуналӣ ва дигар корхонаҳо, кооперативҳо, устохонаҳо, сеҳҳои ҳунарҳои халқӣ ва дигар ташкилотҳо (*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827*);
- дастгирӣ намудани ташаббусҳо оид ба рушди иқтисодию иҷтимоии шаҳрак ва деҳот;
- ҳалли дигар масъалаҳои мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- назорати истифода ва ҳифзи заминҳои ҳудуди шаҳрак ва деҳот (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*);
- идоракунии молу мулкӣ шаҳрак ва деҳот (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*);
- назорати иҷрои бучета Ҷамоат (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*);

Моддаи 12. Ваколатҳои Ҷамоат дар соҳаи қонуният, тартиботи ҷамъиятӣ ва мудофия

(Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827)

Ҷамоат дар соҳаи қонуният, тартиботи ҷамъиятӣ ва мудофия ваколатҳои зерин дорад (*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827*):

- ташкили таъмини иҷрои қонунҳо ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дар доираи ваколатҳои Ҷамоат (*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827*);
- ҷалби аҳоли барои гузаронидани чорабиниҳои мудофияи граждани ва бартараф намудани оқибатҳои офатҳои табиӣ;
- андешидани тадбирҳо дар доираи ваколатҳои Ҷамоат оид ба таъмини тартиботи ҷамъиятӣ дар ҳудуди шаҳрак ва деҳот ва пешгирии ҳолатҳои ҳуқуқвайронкунии (*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827, аз 30.05.2017 № 1431*).

Моддаи 13. Ваколатҳои Ҷамоат дар соҳаи ҳифзи иҷтимоӣ, ободонӣ ва ҳалли масъалаҳои муҳити зист

(Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827)

Ҷамоат дар соҳаи ҳифзи иҷтимоӣ, ободонӣ ва ҳифзи муҳити зист ваколатҳои зерин дорад (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*):

- иштирок дар таҳия ва амалӣ намудани барномаи мусоидат ба шуғли аҳоли ва андешидани чораҳо оид ба танзими раванди муҳочират (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*);

- назорати танзими анъана ва ҷашну маросимҳо;

- андешидани чораҳо оид ба беҳбудии шароити манзилию маишии аҳоли, ҳифзи саломатӣ, муҳофизати муҳити зист;

- ҳалли масъалаҳои аҳамияти маҳаллидошта (нигоҳдорӣ ва ободонии роҳҳо, кӯчаҳо, майдонҳо, муассисаҳои фарҳангӣ, манбаъҳо ва шабакаҳои обтаъминкунӣ, бозорҳои маҳаллӣ, инчунин нигоҳдори қабристонҳо ва таъмини тозагии маҳал аз партовҳо) ва тасдиқи қоидаҳо оид ба амалӣ намудани онҳо (*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827, аз 30.05.2017 № 1431*).

Моддаи 14. Ваколатҳои алоҳидаи вогузоршавандаи давлатӣ ба мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот

1. Ба ваколатҳои алоҳидаи давлатӣ, ки ба мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот вогузошта мешаванд, инҳо метавонанд дохил шаванд:

- мусоидат дар мустақкам намудани қонуният ва тартиботи ҷамъиятӣ;

- назорати иҷрои қоидаҳои низоми шиносномавӣ ва мутобиқи тартиби муқарраргардида бақайдгирӣ ва азқайдбарории шаҳрвандон;

- баҳисобгирии оилаҳои камбизоат ва ташкили дастгирии иҷтимоии онҳо;

- сабти асноди ҳолати шаҳрвандӣ мутобиқи қонунгузорӣ;

- анҷом додани амалиёти алоҳидаи нотариалӣ мутобиқи меъёрҳои пешбининамудаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи нотариати давлатӣ";

- ба шаҳрвандон додани ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи ҷои зист, вазъи оилавӣ ва ҳолатҳои дигар;

- мусоидат дар ташкили даъват ба хизмати ҳарбӣ ва дигар чорабиниҳои ҳарбӣ;

- таъмини чораҳои зарурӣ барои ҳифзи зироатҳои кишоварзӣ, пешгирии касалиҳои ҳайвонот, муҳофизати ҷангал ва буттазорҳо;

- таҳия ва татбиқи чорабиниҳо оид ба муҳофизати муҳити зист;

- мусоидат ба ҷамъовариҳои андоз ва дигар пардохтҳо;

- мусоидат ба таъмини ҳимояи ҳуқуқи истеъмолкунандагон;

- дигар ваколатҳои, ки мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқи Ҷумҳурии Тоҷикистон вогузошта шудаанд.

2. Вогузориҳои ваколатҳои алоҳидаи давлатӣ ба мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот дар асоси санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ва шартномаи тарафҳо бо маблағгузориҳои ин ваколатҳо сурат мегирад. Иҷрои босифати шартнома ваколат ва масъулияти тарафҳо мебошад (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*).

Моддаи 15. Вакили Ҷамоат ва ҳуқуқи вазифаҳои он

1. Вакили Ҷамоат намояндаи халқ буда ҳуқуқ дорад фикри худро озодона баён кунад, мувофиқи иродаи худ овоз диҳад, манфиати интихобкунандагонро ҳимоя намояд.

2. Вакили Ҷамоат вазифадор аст дар маҷлиси Ҷамоат иштирок намуда, барои иҷрои қарорҳои Ҷамоат мусоидат кунад, мунтазам ба интихобкунандагон аз фаъолияти худ ҳисобот диҳад.

3. Вакили Ҷамоат фаъолияти хизматиаширо (кориашро) қатъ накарда, ваколати худро амалӣ мегардонад. Ӯ ҳангоми иштирок дар маҷлисиҳои Ҷамоат ва мақомоти он аз иҷрои вазифаҳои хизматӣ (корӣ) бо нигоҳ доштани музди меҳнат озод карда мешавад (*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827*).

4. Ваколати вакили Ҷамоат дар ҳолатҳои зерин пеш аз муҳлат қатъ мегардад (*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827*):

- дар асоси аризаи ӯ;

- эътибори қонунӣ пайдо кардани ҳалномаи суд дар хусуси ғайри қобили амал донишҷӯ (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*);

- эътибори қонунӣ пайдо кардани ҳукми айбдоркунандаи суд (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*);

- қатъи шахрвандии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё соҳиб шудан ба шахрвандии давлати дигар (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*);

- пеш аз муҳлат пароканда шудани Ҷамоат;

- бе сабаби узрнок се маротиба пай дар пай иштирок накардан дар маҷлиси Ҷамоат;

- ҳангоми вафот;

- дигар намудани ҷои зисти доимӣ берун аз ҳудуди шаҳрак ва деҳот (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*).

5. Масъалаи пеш аз муҳлат қатъ намудани ваколати вакили Ҷамоат дар маҷлиси Ҷамоат баррасӣ гардида, он бо қарори Ҷамоат бо тарафдорӣ на камтар аз се ду ҳиссаи шумораи умумии вакилони Ҷамоат қабул карда мешавад (*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827, аз 30.05.2017 № 1431*).

Моддаи 16. Шўрои Ҷамоат

1. Шўрои Ҷамоат мақомоти коллегиялии Ҷамоат буда, дар ҳайати 7 -11 нафар ташкил карда мешавад.

2. Ба ҳайати Шўрои Ҷамоат раиси Ҷамоат, муовини ӯ (муовинони ӯ), котиби Ҷамоат дохил мешаванд. Маҷлиси Ҷамоат ба ҳайати Шўрои Ҷамоат дигар вакилонро низ интихоб карда метавонад.

3. Шўрои Ҷамоат ҳар моҳ на камтар аз як маротиба даъват карда мешавад.

Моддаи 17. Ваколатҳои Шўрои Ҷамоат

(*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827*)

1. Шўрои Ҷамоат (*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827*):

- маҷлиси Ҷамоатро даъват мекунад ва рўзномаи онро тартиб медиҳад;

- фаъолияти комиссияҳои Ҷамоатро ҳамоҳанг месозад ва барои самаранокии кори онҳо мусоидат менамояд;

- барои ба вазифа таъйин ва аз вазифа озод намудани роҳбарони корхонаю ташкилотҳои мансуби моликияти коммуналии шаҳр ё ноҳия, ки дар ҳудуди Ҷамоат ҷойгиранд, розигӣ медиҳад (*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827*);

- роҳбарони корхонаю ташкилотҳоеро, ки аз бучети Ҷамоат маблағгузорӣ карда мешаванд ё Ҷамоат онҳоро таъсис додааст, бо пешниҳоди раиси Ҷамоат ба вазифа таъйин ва аз вазифа озод мекунад ва барои тасдиқ ба маҷлиси Ҷамоат пешниҳод мекунад (*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827*);

- назорати иҷрои қарорҳои Ҷамоатро ташкил мекунад;

- ба баррасии роҳбарони мақомоти дахлдори ҳокимияти давлатӣ оид ба шахсони мансабдори онҳо ва дигар ташкилотҳо, ки дар ҳудуди шаҳрак ва деҳот фаъолият менамоянд, дар сурати аз ҷониби онҳо иҷро накардани талаботи қонунҳо, санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, санадҳои мақомоти ҳокимияти давлатӣ ва мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот пешниҳод ирсол менамояд (*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827*);

2. Шўрои Ҷамоат оид ба масъалаҳои салоҳияти худ қарор қабул мекунад, ки ба он раиси Ҷамоат имзо мегузорад.

Моддаи 18. Комиссияҳои Ҷамоат

1. Ҷамоат бо мақсади баррасии пешакӣ ва тайёр намудани масъалаҳо, инчунин назорати иҷрои қарорҳои Ҷамоат, Шўрои Ҷамоат ва мақомоти ҳокимияти давлатӣ аз ҳайати вакилони Ҷамоат комиссияҳо таъсис медиҳад (*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827*).

2. Тартиби интихоб ва фаъолияти комиссияҳоро дастури Ҷамоат муайян мекунад.

Моддаи 19. Тартиби интихоб ва озод намудани раис, муовини (муовинони) раис ва котиби Ҷамоат

1. Раиси Ҷамоат дар маҷлиси Ҷамоат аз ҳайати вакилони он бо тарафдорӣ аксарияти шумораи умумии вакилони Ҷамоат ба вазифа интихоб ва аз вазифа озод карда мешавад.

2. Номзадҳои раиси Ҷамоатро раиси шаҳр, ноҳия пешниҳод менамояд.

3. Муовини (муовинони) раис ва котиби Ҷамоат аз ҳайати вакилони Ҷамоат бо пешниҳоди раиси Ҷамоат дар маҷлиси Ҷамоат бо тарафдории аксарияти шумораи умумии вакилони Ҷамоат ба вазифа интихоб ва аз вазифа озод карда мешавад.

4. Номзадии раис, муовини ӯ (муовинони ӯ) ва котиби Ҷамоат бояд ба талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи хизмати давлатӣ" мувофиқат намояд.

5. Раис, муовини ӯ (муовинони ӯ) ва котиби Ҷамоат дар мавридҳои зерин пеш аз муҳлат аз вазифа озод карда мешаванд:

- дар асоси аризаи шахсӣ (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*);
- эътибори қонунӣ пайдо кардани ҳалномаи суд дар хусуси ғайри қобили амал донишгани ӯ (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*);
- эътибори қонунӣ пайдо кардани ҳукми айбдоркунандаи суд (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*);
- мунтазам иҷро накардани ӯҳдадориҳои хизматӣ;
- қатъи шаҳрвандии Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- қатъи шаҳрвандии Ҷумҳурии Тоҷикистон ё соҳиб шудан ба шаҳрвандии давлати дигар (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*);
- изҳори нобоварӣ намудани аз се ду ҳиссаи вакилони Ҷамоат (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*);

Моддаи 20. Ваколатҳои раиси Ҷамоат

(*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827*)

Раиси Ҷамоат:

- иҷрои талаботи Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, қонунҳо, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, санадҳои мақомоти ҳокимияти давлатӣ ва Ҷамоатро таъмин мекунад (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*);
- тарғиби манфиатҳои давлатӣ ва муқаддасоти миллиро дар ҳудуди шаҳрак ва деҳот амалӣ менамояд (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*);
- ба фаъолияти Ҷамоат роҳбарӣ ва дар ҷаласаи Шӯрои Ҷамоат раисӣ мекунад ва ба санадҳои онҳо имзо мегузорад;
- Ҷамоатро дар муносибат бо мақомоти давлатӣ, ташкилотҳо ва иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ намояндагӣ мекунад;
- шахси воқеӣ ва намояндаи шахси ҳуқуқиро қабул мекунад, муроҷиати онҳоро баррасӣ менамояд, доир ба ҳалли онҳо дар доираи ваколатҳои худ чораҳои дахлдор меандешад (*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827, аз 30.05.2017 № 1431*);
- кормандони Ҷамоатро тибқи талаботи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба кор қабул ва аз кор озод менамояд (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*);
- соле на камтар аз як маротиба аз фаъолияти худ ба Ҷамоат ҳисобот медиҳад.

Моддаи 21. Ваколатҳои раиси Ҷамоат дар соҳаи иқтисод, буҷет ва молия

(*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827*)

Дар соҳаи иқтисод, буҷет ва молия раиси Ҷамоат:

- лоиҳаи буҷети шаҳрак ва деҳотро дар мувофиқа бо мақомоти молияи ноҳия, шаҳр таҳия намуда, барои қабул пешниҳод менамояд ва оид ба иҷрои он ҳисобот медиҳад;
- ҷалби сармоягузори мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ташкил мекунад;
- сари вақт аз аҳоли ҷамъоварӣ намудани маблағҳои андоз, суғурта ва дигар пардохтҳоро ташкил мекунад;
- баҳисобгирии соҳибкорони инфиродӣ, хоҷагиҳои деҳқонӣ, ширкатҳои хоҷагидорӣ, кооперативҳои истеҳсолӣ ва дигар ташкилотҳоро ба роҳ мемонад;
- баҳисобгирии аҳоли, саршумори чорвои аҳоли ва дигар ҳисоботи муқарраршудаи омори ташкил мекунад.
- корхонаҳои коммуналӣ ва дигар корхонаҳо, кооперативҳо, устухонаҳо, сеҳҳои ҳунарҳои халқӣ ва дигар ташкилотҳоро мутобиқи қонунгузорӣ метавонад таъсис диҳад (*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827*).

Моддаи 22. Ваколатҳои раиси Ҷамоат дар соҳаи қонуният, тартиботи ҷамъиятӣ ва мудофия

(Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827)

Дар соҳаи қонуният, тартиботи ҷамъиятӣ ва мудофия раиси Ҷамоат:

- саботи асноди ҳолати шаҳрвандиро мутобиқи қонунгузорӣ ташкил мекунад;
- амалиёти алоҳидаи нотариалиро тибқи меъёрҳои пешбининамудаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи нотариати давлатӣ" таъмин менамояд;
- ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи ҷои зист, вазъи оилавӣ ва дигар ҳолатҳоро ба шаҳрвандон медиҳад;
- оид ба ҳифзи молу мулки бесоҳиб, ки ба ихтиёри давлат мегузарад, тадбирҳо меандешад;
- оид ба таъмини тартиботи ҷамъиятӣ дар ҳудуди шаҳрак ва деҳот, бақайдгирӣ ва азқайдбарории шаҳрвандон, пешгирии ҳолатҳои ҳуқуқвайронкунӣ дар доираи ваколатҳои Ҷамоат тадбирҳо меандешад *(Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431)*;
- ба ташкил ва гузаронидани тадбирҳои оммавӣ сӯйи маънавияти маърифатӣ роҳбарӣ намуда, ба мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар ин самт мусоидат мекунад;
- ба даъвати ӯҳдадорони ҳарбӣ ва даъватшавандагон мусоидат менамояд, аҳолиро барои гузаронидани чорабиниҳои мудофияи гражданин ва ҳолатҳои фавқуллода ҷалб мекунад.

Моддаи 23. Ваколатҳои раиси Ҷамоат дар соҳаи ҳифзи иҷтимоӣ, ободонӣ ва муҳити зист

(Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827)

Дар соҳаи ҳифзи иҷтимоӣ, ободонӣ ва муҳити зист раиси Ҷамоат:

- баҳисобгирии оилаҳои камбизоат ва дастгирии иҷтимоии онҳоро ташкил менамояд;
- оид ба беҳтар намудани шароити моддию маиши маъҷубон, оилаҳои камбизоат ва шахсоне, ки аз офатҳои табиӣ зарар дидаанд, мусоидат менамояд;
- дар бобати беҳбудии шароити манзилию маиши аҳоли, ҳифзи муҳити зист чораҳо меандешад;
- ободонии майдону гулгаштҳо ва қабристонҳоро ташкил мекунад;
- аҳоли, ташкилотҳои ҳудуди шаҳрак ва деҳотро дар ободонӣ ва сабзу хуррамгардонӣ ҷалб менамояд;
- назорати вазъи санитарии маҳалҳо, манбаъҳои обтаъминкунӣ, муассисаҳои таълимию фарҳангӣ, тандурустӣ ва дигар иншоотҳо, инчунин риояи қоидаҳои бойториро ташкил менамояд;
- назорати истифода ва ҳифзи замини ҳудуди шаҳрак ва деҳотро мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ташкил мекунад ва масъалаҳои вобаста ба заминро ба муҳокимаи Ҷамоат пешниҳод менамояд;
- фаъолияти комиссияро оид ба иҷрои Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи танзими анъана ва ҷашну маросимҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон" назорат мекунад ва барои фаъолияти мунтазами комиссияи мазкур дар шаҳрак ва деҳот шароит муҳаё менамояд.

Моддаи 24. Дастгоҳи Ҷамоат

1. Ҷамоат дорои дастгоҳ мебошад, ки он аз тарафи раиси Ҷамоат ташкил ва роҳбарӣ карда мешавад.
2. Сохтор, шумораи кормандон ва низомномаи дастгоҳи Ҷамоат тибқи талаботи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон аз тарафи маҷлиси Ҷамоат бо пешниҳоди раиси Ҷамоат тасдиқ карда мешаванд *(Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431)*.
3. Низомномаи намунавии дастгоҳи Ҷамоат аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ карда мешавад *(Қонуни ҶТ аз 4.04.2019 № 1598)*.
4. Маблағгузори дастгоҳи Ҷамоат дар доираи буҷети пешбинишудаи шаҳрак ва деҳот сурат мегирад.

БОБИ 3. АСОСҲОИ ИҚТИСОДӢ ВА МОЛИЯВИИ ФАЪОЛИЯТИ МАҚОМОТИ ХУДИДОРАКУНИИ ШАҲРАК ВА ДЕҲОТ

Моддаи 25. Асосҳои иқтисодии фаъолияти мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот

1. Асосҳои иқтисодии фаъолияти мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳотро молу мулки шаҳрак ва деҳот ва дигар молу мулке, ки ба он барои истифодабарӣ дода шудааст, ташкил медиҳанд.

2. Вазъи ҳуқуқи молу мулки мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот тибқи талаботи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян ва танзим карда мешавад (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*).

Моддаи 26. Манбаҳои молиявии шаҳрак ва деҳот

1. Манбаҳои молиявии шаҳрак ва деҳот аз инҳо иборатанд:

- маблағҳои буҷети шаҳрак ва деҳот;
- маблағҳои мақсаднок аз ҳисоби буҷети ҷумҳуриявӣ дар шакли кўмаки молиявии беподош (дотатсия);
- мусоидати молиявӣ (субвенсия);
- маблағҳои хайрия;
- даромад аз хизматрасонии пулакӣ мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ;
- даромад аз иҷрои ваколатҳои алоҳидаи вогузоршудаи давлатие, ки мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот анҷом медиҳад;
- даромад аз молу мулки шаҳрак ва деҳот;
- даромад аз грантҳо ва сармоягузориҳо;
- дигар манбаҳое, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқи Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст.

2. Манбаҳои молиявии шаҳрак ва деҳот тибқи талаботи санадҳои меъёрии ҳуқуқи Ҷумҳурии Тоҷикистон ташкил карда мешаванд (*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827*).

Моддаи 27. Буҷети шаҳрак ва деҳот

(*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*)

1. Лоихаи буҷети шаҳрак ва деҳот аз рӯи манбаҳои даромад ва самтҳои хароҷот бо тартиби муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқи Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия гардида, аз ҷониби Ҷамоат баррасӣ ва дар шакли қарор қабул карда мешавад.

2. Қисми даромади буҷети шаҳрак ва деҳот аз ҳисоби даромадҳои андозӣ ва ғайриандозӣ ташаккул дода мешавад.

3. Ба даромади буҷети шаҳрак ва деҳот маблағҳо аз ҳисоби андозҳо аз молу мулки ғайриманқули шахсони воқеӣ дохил мешаванд.

4. Даромадҳои ғайриандозӣ аз мусоидати молиявӣ (субвенсия), пардохтҳои ихтиёрӣ, даромадҳои хизматрасонии пулакӣ ва даромадҳо аз ҳисоби амалисозии ваколатҳои алоҳидаи давлатӣ, ки ба зиммаи мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот вогузор шудаанд, инчунин аз дигар манбаҳое, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ манъ накардаанд, иборат мебошанд.

5. Хароҷоти буҷети шаҳрак ва деҳот бо мақсади рушди вазъи иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангии шаҳрак ва деҳот аз ҷониби Ҷамоат амалӣ карда мешавад.

6. Ба буҷети шаҳрак ва деҳот бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон бо қарори Ҷамоат тағйири иловаҳо ворид карда мешаванд (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*).

БОБИ 4. ИНТИХОБОТИ ВАКИЛони ҶАМОАТ

Моддаи 28. Ҳуқуқи умумӣ, баробар ва бевоситаи интихобот

1. Интихоботи вакилон ба Ҷамоат умумӣ аст. Шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон қатъи назар аз миллат, наҷод, чинс, забон, эътиқоди динӣ, мавқеи сиёсӣ, вазъи иҷтимоӣ, таҳсилот ва молу мулк аз синни 18 ҳуқуқи интихоб кардан ва аз синни 20 ҳуқуқи интихоб шудан ба Ҷамоатро доранд (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*).

2. Интихобкунандагон дар асоси баробар дар интихобот иштирок мекунанд ва ҳар кадоми онҳо як овоз доранд.

3. Вакилони Ҷамоат аз тарафи шаҳрвандон бевосита интихоб карда мешаванд.

4. Овоздиҳӣ дар интихоботи вакилони Ҷамоат озод ва пинҳонӣ сурат мегирад.

Моддаи 29. Ошкорбаёнӣ ҳангоми тайёри ва гузаронидани интиҳобот

1. Тайёри ва гузаронидани интиҳоботи Ҷамоат аз тарафи комиссияи интиҳоботи Ҷамоат ва комиссияҳои ҳавзавии интиҳоботи вакилони Ҷамоат ошкоро сурат мегирад.

2. Комиссияи интиҳоботи Ҷамоат ва комиссияҳои ҳавзавии интиҳоботи вакилони Ҷамоат ба шаҳрвандон аз фаъолияти худ хабар медиҳанд ва ҷамъбасти интиҳоботро эълон мекунанд.

Моддаи 30. Таъйин интиҳоботи Ҷамоат

(Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827)

1. Интиҳоботи вакилони Ҷамоат на дертар аз 40 рӯзи ба охир расидани муҳлат ваколати вакилони Ҷамоати даъвати амалкунанда бо қарори Ҷамоат таъйин карда мешавад *(Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827)*.

2. Маблағгузори интиҳоботи Ҷамоат аз ҳисоби буҷети Ҷамоат сурат мегирад.

Моддаи 31. Ташкили ҳавзаҳои интиҳоботи Ҷамоат

(Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431)

1. Барои интиҳоботи вакилони Ҷамоат на кам аз 15 ва на зиёда аз 40 ҳавзаи интиҳобот ташкил карда мешавад.

2. Шумораи ҳавзаҳои интиҳоботро Ҷамоат муқаррар менамояд.

3. Аз ҳар ҳавзаи интиҳобот як вакили Ҷамоат интиҳоб карда мешавад.

Моддаи 32. Ташкили комиссияи интиҳоботи Ҷамоат

(Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431)

1. Барои ташкил ва гузаронидани интиҳоботи Ҷамоат комиссияи интиҳоботи Ҷамоат аз тарафи Ҷамоат таъсис дода мешавад.

2. Комиссияи интиҳоботи Ҷамоат на дертар аз панҷ рӯзи баъди таъйин гардидани интиҳобот дар ҳайати 7-13 нафар ташкил карда мешавад *(Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827)*.

3. Комиссияи интиҳоботи Ҷамоат дар ҳайати раис, муовини раис, котиби Комиссия ва аъзои он интиҳоб карда мешавад.

Моддаи 33. Ваколатҳои комиссияи интиҳобот

(Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827, аз 30.05.2017 № 1431)

1. Комиссияи интиҳоботи Ҷамоат дорои ваколатҳои зерин мебошад:

- иҷрои Қонуни мазкурро дар баҳши интиҳобот назорат менамояд, татбиқи яхелаи онро таъмин мекунанд;

- ҳавзаҳои интиҳоботиро бо назардошти шумораи интиҳобкунандагон, дар ҳудуди шаҳрак ва деҳот мутобиқи талаботи Қонуни мазкур ташкил мекунанд ва ба онҳо ному рақам мегузоранд;

- комиссияҳои ҳавзавии интиҳоботро ташкил мекунанд *(Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827)*;

- бюллетени намунааш муқарраршудаи интиҳоботро тасдиқ мекунанд ва комиссияҳои ҳавзавии интиҳоботро бо бюллетенҳои интиҳобот таъмин менамояд;

- масъалаҳои таъминоти моддию техникаи интиҳоботро ҳал менамояд;

- вакилони интиҳобшударо ба қайд мегирад, натиҷаи интиҳоботи Ҷамоатро ҷамъбаст мекунанд, оид ба ҷамъбасти интиҳобот ба аҳоли, мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ хабар медиҳад;

- овоздиҳӣ ва интиҳоботи тақрорӣ, ҳамчунин интиҳоботи вакилро ба ҷои вакили хоричшуда мутобиқи талаботи Қонуни мазкур ташкил мекунанд;

- ҳуҷҷатҳои вобаста ба гузаронидан ва ташкили интиҳоботро ба бойгонӣ месупорад;

- арзу шикоятҳоро доир ба масъалаҳои тайёри ва гузаронидани интиҳобот баррасӣ карда, оид ба онҳо қарор қабул мекунанд;

- мутобиқи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ ваколатҳои дигарро вобаста ба интиҳобот анҷом медиҳад *(Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827)*.

2. Комиссияи интихоботи Ҷамоат дар доираи ваколатҳои худ қарор қабул мекунад (*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827*).

3. Комиссияи ҳавзавии интихобот дар доираи ваколатҳои худ қарор қабул мекунад, ки он дар шакли протокол ба расмият дароварда мешавад (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*).

Моддаи 34. Комиссияи ҳавзавии интихоботи вакили Ҷамоат

1. Комиссияи ҳавзавии интихоботро комиссияи интихоботи Ҷамоат на дертар аз 10 рӯзи баъди таъйини интихоботи Ҷамоат дар ҳайати 5-11 нафар ташкил намуда, аз ҷумла раис, муовини раис, котиби комиссияро интихоб мекунад (*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827*).

2. Комиссияи ҳавзавии интихобот рӯйхати интихобкунандагонро тартиб медиҳад; интихобкунандагонро ба рӯйхати интихобкунандагони ҳавзаи интихоботӣ шинос менамояд; номзадҳоро ба қайд мегирад; аҳолиро дар бораи маҳалли ҷойгиршавии комиссияи ҳавзавии интихобот, вақти кори он, инчунин рӯзи интихобот, ҷойи овоздиҳӣ хабардор мекунад; бинои овоздиҳӣ, қуттиҳои овоздиҳӣ ва дигар таҷҳизоти интихоботро тайёр мекунад; овоздиҳиро дар рӯзи интихобот ташкил мекунад; овозҳои интихобкунандагонро дар ҳавзаҳои интихобот ҳисоб менамояд.

Моддаи 35. Тартиби пешбарии номзадҳо ба вакили Ҷамоат

1. Номзадҳо ба вакили Ҷамоат ба таври худпешбарӣ, бо ҷамъ намудани имзоҳои на камтар аз 5 ғоизи интихобкунандагони ҳавзаи дахлдор бо пешниҳоди ариза ба комиссияи ҳавзавии интихобот сурат мегирад (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*).

2. Пешбарии номзадҳо 25 рӯз пеш аз интихобот оғоз шудани рӯз пеш аз рӯзи овоздиҳӣ ба охир мерасад (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*).

Моддаи 36. Талабот нисбати номзадҳо ба вакили Ҷамоат

1. Ҳар як шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки синни ӯ аз 20 кам набошад ва дар ҳудуди шаҳрак ва деҳоти дахлдор на камтар аз 3 соли охир истиқомат дошта бошад ва забони давлатиро донанд, метавонанд номзад ба вакили Ҷамоат пешбарӣ шаванд (*Қонуни ҶТ аз 01.08.2012 № 899, аз 30.05.2017 № 1431*).

2. Ходимони касбии ташкилотҳо ва иттиҳодияҳои динӣ, хизматчиёни ҳарбии Қувваҳои Мусаллаҳ, дигар қўшуну сохторҳои ҳарбӣ, судяҳо, прокурорҳо, шахсони ҳайати қаторӣ ва роҳбарикунандаи мақомоти корҳои дохилӣ, мақомоти гумрук, кормандони ҳифзи ҳуқуқи Агентии назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия ва Агентии назорати маводи нашъаовари назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҳолати аз вазифа ба истеъфо рафтани метавонанд номзад ба вакили Ҷамоат пешбарӣ шаванд.

3. Шаҳрвандони зерин ҳуқуқи ба вакили Ҷамоат номзад шуданро надоранд:

- мутобиқи ҳалномаи суд ғайриқобили амал дониста шудаанд;
- дар асоси ҳукми суд дар ҷойҳои маҳрумӣ аз озодӣ мебошанд;
- бо қарори суд дар муассисаҳои таълимӣ маҷбури қарор доранд;
- ҷиноятҳои вазнин ва махсусан вазнини қасдона содир кардаанд (қатъи назар аз гузаштани муҳлат ва бардошта шудани доғи судӣ);
- барои содир кардани ҷиноятҳои вазнин ва махсусан вазнин айбдор шудаанд ё дар кофтуков мебошанд.

4. Номзад ба вакили Ҷамоат узви комиссияи интихоботи Ҷамоат, инчунин комиссияи ҳавзавии интихобот, ки овоздиҳиро дар ҳавзаи дахлдори интихобот ташкил мекунад, буда наметавонанд. Шахсе, ки номзadiaш ба вакили пешбарӣ шудааст ва узви яке аз ин комиссияҳо мебошад, аз вақти ҳамчун номзад ба вакилӣ ба қайд гирифта шуданаш аз узвияти ҳамин комиссия озод карда мешавад (*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827*).

Моддаи 37. Бақайдгирии номзадҳо

1. Барои бақайдгирии номзадҳо ба комиссияи ҳавзавии интихобот аризаи номзад ба вакилӣ ва рӯйхати имзоҳои интихобкунандагон пешниҳод карда мешаванд. Комиссия ҳуҷжатҳои пешниҳодшударо дар муҳлати 5 рӯз санҷида, дар бораи ба қайд гирифтани номзад ва ё рад намудани бақайдгирии номзад қарор қабул мекунад.

2. Номзад ба вакилӣ метавонад оид ба қарори комиссияи ҳавзавии интихобот дар бораи рад намудани бақайдгирии номзadiaи ӯ ба комиссияи интихоботи Ҷамоат ё суд шикоят кунад.

3. Бақайдгирии номзадҳо 15 рӯз пеш аз рӯзи овоздиҳӣ оғоз гардида, 5 рӯз қабл аз он ба охир мерасад (*Қонуни ҶТ аз 16.04.2012 № 827*).

Моддаи 38. Ташвиқоти пешазинтихоботӣ

1. Номзадҳо ба вакили Ҷамоат баъд аз бақайдгирӣ ҳуқуқи ташвиқот бурданро доранд. Ташвиқот дар рӯзи овоздиҳӣ манъ аст.

2. Комиссияи ҳавзавии интихобот барои бурдани ташвиқоти пешазинтихоботи номзад мусоидат менамояд.

3. Дар вақти бурдани ташвиқот истифодаи методҳои маҷбуркунии рӯҳӣ, ҷисмонӣ, динӣ, сӯистифодаи озодии воситаи ахбори омма, ташвиқоте, ки ҳисси бадбинӣ ва хусумати иҷтимоӣ, наҷодӣ, миллиро бедор мекунад, ба ғасби ҳокимият, зӯран тағйир додани сохти конститусионӣ, вайронкунии тамомияти давлат даъват менамояд, ташвиқоти ҷанг ва дигар шаклҳои сӯистифодаи озодии воситаи ахбори омма, ки қонунгузорию Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ кардааст, иҷозат дода намешавад.

Моддаи 39. Вақт ва ҷои овоздиҳӣ

1. Интихоботи вакилони Ҷамоат дар рӯзи овоздиҳӣ аз соати 06-00 то 20-00 гузаронида мешавад.

2. Комиссияи ҳавзавии интихобот вақт ва ҷои овоздиҳиро 5 рӯз пеш аз рӯзи овоздиҳӣ ба интихобкунандагон хабар медиҳад.

Моддаи 40. Ташкил ва тартиби овоздиҳӣ

1. Интихобкунандагон дар биноҳои махсусе овоз медиҳанд, ки дар онҳо ҳучраҳо ва дигар ҷойи махсус барои овоздиҳии пинҳонӣ таҷҳизонида шудаанд (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*).

2. Раиси комиссияи ҳавзавии интихобот рӯзи интихобот пеш аз оғози овоздиҳӣ дар ҳузури ҳамаи аъзои комиссия қуттиҳои овоздиҳиро аз назар гузаронида, онҳоро мӯҳр мегузорад (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*).

3. Ҳар интихобкунанда шахсан ҳудаф овоз медиҳад. Ба ҷои шахси дигар овоз додан манъ аст. Додани зиёда аз як бюллетен ба интихобкунанда манъ аст. Бюллетенҳои интихобот ба интихобкунандагон барои комиссияи ҳавзавии интихобот дар асоси рӯйхати интихобкунандагон ҳавзаи интихобот баъди пешниҳоди шиноснома ё ҳуччати дигари тасдиқкунандаи шахсияти интихобкунанда дода мешавад. Ҳар интихобкунанда бюллетени интихоботро гирифта, дар рӯйхати интихобкунандагон дар муқобили насаб, ном ва номи падари худ имзо мегузорад (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*).

4. Овоздиҳанда бюллетени интихоботро дар ҳучраи овоздиҳии пинҳонӣ пур мекунад. Ҳангоми пур кардани бюллетен ғайр аз овоздиҳанда ҳузур доштани шахси дигар манъ аст. Интихобкунандае, ки бюллетенро мустақилона пур карда наметавонад, ҳуқуқ дорад ба ҳучраи овоздиҳӣ бо салоҳдиди худ каси дигарро ғайр аз аъзои комиссияи ҳавзавии интихобот, номзад ба вакили Ҷамоат, мушоҳидони миллий ва байналмилалӣ ва намояндагони воситаҳои ахбори омма даъват намояд (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*).

5. Интихобкунандае, ки ба рӯйхати интихобкунандагон дохил карда нашудааст, дар асоси шиноснома ё ҳуччати дигаре, ки шахсияти ӯро тасдиқ менамояд, ба рӯйхати иловагии интихобкунандагон дохил карда мешавад (*Қонуни ҶТ аз 30.05.2017 № 1431*).

6. Ҳар як интихобкунанда ба тарафдории як номзад овоз медиҳад. Бюллетенҳое, ки дар онҳо ба тарафдории ду ва ё зиёда номзадҳо ё ба ягон номзад овоз дода нашудааст, безътибор доништа мешаванд.

7. Қуттиҳои овоздиҳӣ аз тарафи комиссияи ҳавзавии интихобот дар ҳузури ҳамаи аъзои он баъди аз тарафи раиси комиссия тамомшуда эълон гардидани овоздиҳӣ кушода мешаванд. Кушодани қуттиҳои овоздиҳӣ то пурра ба итмом расидани вақти овоздиҳӣ манъ аст.

8. Натиҷаи ҳисоби овозҳо дар маҷлиси комиссияи ҳавзавии интихобот баррасӣ гардида, ба протокол дохил карда мешавад, ки ба он раис, котиб ва аъзои комиссия имзо мегузоранд. Протокол ба комиссияи интихоботи Ҷамоат пешниҳод карда мешавад.

9. Номзаде ба вакилии Ҷамоат интихобгардида доништа мешавад, ки дар интихобот аз 50 фоиз зиёди овозҳои интихобкунандагон дар овоздиҳӣ иштироккардари гирифтааст.

10. Комиссияи ҳавзавии интихобот аз сабаби дар рафти интихобот ё ҳангоми ҳисобкунии овозҳо роҳ додан ба вайрон карда шудани Қонуни мазкур метавонад интихоботро безътибор ҳисобад.

11. Интихобот барпонашуда доништа мешавад, агар дар он камтар аз 50 фоизи интихобкунандагон ба рӯйхати интихобкунандагон дохилшуда иштирок карда бошанд.

Моддаи 41. Овоздиҳӣ ва интиҳоботи такрорӣ

1. Агар дар ҳавзаи интиҳоботӣ номзадии беш аз ду нафар барои вакил шудан ба овоз монда шуда бошад ва ҳеч яке аз онҳо интиҳоб нагардида бошад, комиссияи ҳавзавии интиҳобот дар хусуси гузаронидани овоздиҳии такрорӣ дар ҳавза оид ба ду номзад ба вакилӣ, ки овозҳои бештарро гирифтаанд, қарор қабул менамояд (*Қонуни ЧТ аз 30.05.2017 № 1431*).

2. Овоздиҳии такрорӣ дар ҳавзаи интиҳоботӣ дар муҳлат на дертар аз ду ҳафта, бо риояи талаботи Қонуни мазкур, дар ҳамон ҳавзаи интиҳоботӣ гузаронида мешавад. Ҳангоми овоздиҳии такрорӣ номзаде интиҳобшуда ҳисобида мешавад, ки овозҳои бештари интиҳобкунандагони дар овоздиҳӣ иштирокнамударо соҳиб шудааст. Агар ҳангоми овоздиҳии такрорӣ яке аз номзадҳо бо ягон сабаб хориҷ шавад, овоздиҳӣ барои як номзад гузаронида мешавад. Дар ин сурат ба номзад барои вакили Ҷамоат шудан зарур аст, ки зиёда аз нисфи овозҳои интиҳобкунандагони дар овоздиҳӣ иштирокдоштаро гирад.

3. Агар дар ҳавзаи интиҳобот номзадии на бештар аз ду кас барои вакил шудан ба овоз монда шуда, ҳеч яке аз онҳо интиҳоб нагардида бошанд ё интиҳобот дар ҳавзаи интиҳобот барпонашуда ё беътибор доништа шуда бошад ва ё овоздиҳии такрорӣ имкон надода бошад, ки вакили интиҳобшуда муайян гардад, комиссияи интиҳоботи Ҷамоат дар ин ҳавзаи интиҳобот интиҳоботи такрорӣ мегузаронад. Дар ин ҳолат он метавонад дар бораи гузаронидани интиҳоботи такрорӣ ва ташкили комиссияи ҳавзавӣ дар ҳайати нав қарор қабул намояд. Овоздиҳӣ дар ҳамон ҳавзаи интиҳобот мувофиқи рӯйхати интиҳобкунандагон, ки барои интиҳоботи асосӣ тартиб дода шуда буд, гузаронида мешавад (*Қонуни ЧТ аз 16.04.2012 № 827*).

4. Интиҳоботи такрорӣ дар муҳлат на дертар аз ду моҳ баъд аз интиҳоботи асосӣ гузаронида мешавад. Таъсиси комиссияи интиҳобот, бақайдгирии номзадҳо ба вакилӣ ва чорабиниҳои дигар мувофиқи тартиби муқаррарнамудаи Қонуни мазкур сурат мегиранд (*Қонуни ЧТ аз 16.04.2012 № 827*).

Моддаи 41(1). Гузаронидани интиҳоботи вакилон ба ивази вакилони хориҷшуда

(*Қонуни ЧТ аз 16.04.2012 № 827*)

1. Дар сурати аз ҷониби маҷлиси дахлдори Ҷамоат беътибор доништа шудани ваколатҳои вакилони алоҳида, бо сабабҳои дигар пеш аз муҳлат қатъ гардидани ваколатҳои вакилон, дар ҳавзаи дахлдори интиҳоботӣ дар муҳлати ду моҳ баъд аз лаҳзаи хориҷ шудани вакил интиҳоботи нав гузаронида мешавад. Интиҳобот аз тарафи маҷлиси дахлдори Ҷамоат на дертар аз як моҳ пеш аз гузаронидани он таъйин гардида, бо риояи талаботи Қонуни мазкур ташкил карда мешавад.

2. Дар сурати камтар аз як сол қабл аз ба охир расидани муҳлати ваколатҳои маҷлиси дахлдори Ҷамоат хориҷ шудани вакил интиҳоботи вакили дигар ба ивази вакили хориҷшуда гузаронида намешавад (*Қонуни ЧТ аз 16.04.2012 № 827*).

Моддаи 42. Бақайдгирии вакилони Ҷамоат

Комиссияи интиҳоботи Ҷамоат дар асоси протоколҳои комиссияҳои ҳавзавии интиҳобот вакилони интиҳобшударо ба қайд мегирад ва рӯйхати онҳоро тартиб дода, дар муддати на дертар аз 3 рӯзи баъди интиҳобот ба Ҷамоат пешниҳод намуда, ба мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ ва аҳолии шаҳрак ва деҳот хабар медиҳад. Ба вакили Ҷамоат шаходатномаи вакилӣ ва нишони сарисинағӣ дода мешавад (*Қонуни ЧТ аз 30.05.2017 № 1431*).

БОБИ 5. МУҚАРРАРОТИ ХОТИМАВӢ ВА ИНТИҚОЛӢ

Моддаи 43. Шикоят намудан нисбати санадҳои мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот

1. Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ метавонанд тибқи тартиби муқаррарнамудаи санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба санадҳои мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот ба суд шикоят намоянд.

2. Санадҳои Ҷамоат, ки аз рӯи он прокурор эътироз овардааст, дар маҷлиси Ҷамоат баррасӣ карда мешаванд.

3. Санадҳои Шӯрои Ҷамоат, ки ба онҳо прокурор эътироз овардааст, аз ҷониби Шӯрои Ҷамоат баррасӣ карда мешаванд.

4. Санадҳои раиси Ҷамоат, ки оид ба онҳо прокурор эътироз овардааст, аз ҷониби раис баррасӣ карда мешаванд.

5. Дар сурати қонев нагардидани эътироз, прокурор метавонад нисбати санадҳои Шӯрои Ҷамоат ва раиси Ҷамоат ба Ҷамоат муроҷиат намояд.

6. Ҳангоми қонев нагардидани эътирозҳои зикргардида прокурор метавонад ба суд муроҷиат намояд.

Моддаи 44. Ҷавобгарӣ барои вайрон кардани Қонуни мазкур

Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои вайрон кардани Қонуни мазкур мутобиқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ қашида мешаванд.

Моддаи 45. Муқаррароти интиқоли

1. Муқаррароти Қонуни мазкур дар қисми интихоботи вакилони Ҷамоат аз соли 2010 ва қабули буҷети шаҳрак ва деҳот аз соли 2011 оғоз меёбад.

2. Ваколатҳои пешбиниамудаи Қонуни мазкурро мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот то интихоботи Ҷамоати нав амалӣ мекунад. Ваколатҳои Шӯрои ҷамоатро то интихоби аъзои он раиси Ҷамоат амалӣ менамояд (*Қонуни ҚТ аз 16.04.2012 № 827*).

Моддаи 46. Аз эътибор соқит дониستاني Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон "Дар бораи мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот"

Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 декабри соли 1994 "[Дар бораи мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот](#)" (Ахбори Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 1994, № 23-24, мод. 450; Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, соли 2008, № 6, мод. 468, 470) аз эътибор соқит доништа шавад.

Моддаи 47. Мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур

Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон

ш.Душанбе

5 августи соли 2009 № 549